

Gemeente Rotterdam
Gemeenteraad
Coolsingel 40
3011AD ROTTERDAM

datum	ons kenmerk
18 december 2013	RR/13.124/PH/WG/EL
pagina	betreft
1 van 18	realisatie collegedoelstellingen 2010-2014

Geacht raadslid,

Conform haar onderzoeksplan heeft de Rekenkamer Rotterdam onderzoek gedaan naar de realisatie van de collegedoelstellingen. Dit onderzoek is het sluitstuk van de reeks onderzoeken naar de meetbare collegedoelen in deze periode. Met de verantwoording over de collegeperiode 2010-2014 heeft het bestuur van de gemeente Rotterdam drie collegeperiodes op rij zich verantwoord over de door hem gestelde collegedoelen.

Om de realisatie van de doelstellingen in deze collegeperiode 2010-2014 vast te stellen heeft de rekenkamer de relevantie, de juistheid en controleerbaarheid van de door het college beschikbaar gestelde¹ verantwoording over de collegedoelstellingen onderzocht en deze cijfers vergeleken met de in het collegewerkprogramma geformuleerde targets.² De rekenkamer heeft in dit onderzoek dankbaar gebruik kunnen maken van de onderzoeksresultaten van Concern Auditing afkomstig uit diens audit over de collegedoelstellingen.³

leeswijzer

Deze brief begint met de conclusies en aanbeveling van de rekenkamer. Daarna is integraal de reactie van het college opgenomen en volgt het nawoord van de rekenkamer. In het vervolg van de brief wordt ingegaan op de onderzoeksbevindingen en -resultaten.

conclusies

1. Voor de collegeperiode 2010-2014 heeft het college 23 doelstellingen geformuleerd. Slechts 21% van de geformuleerde doelstellingen is aantoonbaar gerealiseerd. Dit betreft de doelen: 'behoud Rotterdamse afgestudeerden (HBO)', 'vrijwilligerswerk', 'duurzame investeringen', 'groen indicator', 'behoud hogere inkomens (stad en Zuid)' en 'meer bewoners en bezoekers in de binnenstad'.

¹ Vastgesteld in collegevergadering 17 december 2013.

² Uitgewerkt in het definitieboekje.

³ Concern Auditing, 'Audit eindverantwoording collegedoelstellingen', 12-12-2013. De Rekenkamer Rotterdam heeft een review uitgevoerd op het auditproces van Concern Auditing.

2. Van de collegedoelstellingen is 37% aantoonbaar niet gerealiseerd. Dit betreft de doelen 'betere onderwijsresultaten', 'terugdringen schooluitval', 'uitstroom bijstand naar werk', 'sportparticipatie', 'bereikbaarheid haven', 'geluidhinder', 'behoud gezinnen en hoger opgeleiden (stad en Zuid)', 'woontevredenheid' en 'meer werknemers in de binnenstad'.
3. Het college is er nauwelijks in geslaagd de resultaten van doelstellingen die tussentijds aantoonbaar niet of niet geheel (80%-100%) zijn gerealiseerd, te verbeteren.
 - 'Betere onderwijsresultaten' is in 2011 gehaald, maar in 2012 bijna gehaald en in 2013 niet gehaald.
 - 'Terugdringen schooluitval' is in 2011 voor 50% gehaald, In 2012 was het resultaat daarentegen verslechterd ten opzichte van 2010 (minder dan 0%), en was in 2013 53% van de mijlpaal gehaald. De prognose voor 2014 gaat uit van het behalen van 76% van de doelstelling.
 - 'Uitstroom bijstand' was in 2011 nog bijna gehaald, maar in 2012 niet (60%) en in 2013 ook niet, zij het licht verbeterd t.o.v. 2012 (66%).
 - '100 investeringsprojecten RIA' is in 2011 voor 95%, in 2012 voor 86% en in 2013 voor 91%. Gehaald.⁴
 - 'Bereikbaarheid stad' is in 2012 gehaald, maar in 2013 nog deels.
 - 'Bereikbaarheid haven' is in de hele periode voor 75% gehaald.
 - 'Uitstroom gezinnen, hoger opgeleiden en hogere inkomens' voor het programma Zuid is voor gezinnen en hoger opgeleiden in de collegeperiode geen enkele keer de mijlpaal gehaald.
 - 'Uitstroom gezinnen, hoger opgeleiden en hogere inkomens' voor de stad is voor gezinnen alleen in 2011 gehaald, wat betreft hoger opgeleiden is deze voor de gehele collegeperiode niet gehaald.
 - 'Meer bewoners, werknemers en bezoekers binnenstad' zijn voor het deel van de doelstelling dat gaat over werknemers, in de collegeperiode de mijlpalen geen enkele keer gehaald.
4. Voor 9% van de doelstellingen geldt dat deze niet geheel, maar wel voor meer dan 80% zijn gehaald. Dit betreft de doelen 100 investeringsprojecten en bereikbaarheid stad.
5. Bij 33% van de doelen is het resultaat niet vast te stellen:
 - a. Vanwege het feit dat het college geen resultaat heeft verantwoord: 'behoud Rotterdamse afgestudeerden (WO)', 'een goede gezondheid', 'wijkveiligheid' en 'jeugdoverlast'.
 - b. Vanwege een onbetrouwbare achterliggende registratie: 'taal en participatie', 'uitstroom bijstand –participatieladder'. Bij 'kwetsbare personen' is de registratie overigens wel verbeterd voor het jaar 2013. In deze collegeperiode is nog een aantal registraties verbeterd waardoor eerder niet en nu wel een resultaat kan worden vastgesteld. Dit geldt bijvoorbeeld voor het doel 'duurzame investeringen'.

datum

18 december 2013

pagina

2 van 18

⁴ Het college en rekenkamer hebben een (bekend) verschil van interpretatie van deze doelstelling. De rekenkamer corrigeert het resultaat van de investeringsprojecten met de investeringsprojecten die in deze periode weer zijn uitgeschreven bij de KvK.

c. Ten slotte was bij de doelstelling 'terugdringen geweld tegen publieke functionarissen' het verantwoorde resultaat niet relevant.⁵

6. Bij drie doelstellingen was gedurende de hele collegeperiode (2011-2012-2013) geen resultaat vast te stellen. Voor de doelen 'taal' en 'participatie' geldt dat het college er gedurende de collegeperiode niet in is geslaagd de betrouwbaarheid van de registratie volledig te waarborgen. Bij de doelstelling 'kwetsbare personen' is de registratie op zich verbeterd voor het jaar 2013, maar met terugwerkende kracht voor de eerdere jaren niet te herstellen. Tevens geldt voor de doelstelling 'terugdringen geweld tegen publieke functionarissen' dat het college gedurende de hele collegeperiode geen relevant resultaat heeft verantwoord.⁶

7. Voor vier doelstellingen heeft het college twee jaar achtereen geen of geen volledig resultaat verantwoord. Geen resultaat betreft de doelen 'een goede gezondheid', 'wijkveiligheid' en 'jeugdoverlast'. Geen volledig resultaat betreft het doel 'behoud Rotterdamse afgestudeerden (WO)'.

datum

18 december 2013

pagina

3 van 18

aanbeveling aan college van B en W

Uit het onderzoek is gebleken dat van een derde van de doelstellingen geen resultaat is vast te stellen. Om dit aantal te verminderen, vooropgesteld dat het volgende college met meetbare doelen gaat werken, doet de rekenkamer de volgende aanbeveling:

1. neem in het overdrachtsdossier voor het nieuwe college voor de periode 2014-2018 het volgende op ten aanzien van het werken met meetbare doelen:
 - formuleer nulmetingen en doelen die specifiek (eenduidig), meetbaar en tijdgebonden zijn;
 - stel jaarlijkse mijlpalen ten aanzien van de voortgang van de realisatie;
 - organiseer de verantwoording over de mijlpalen en de einddoelstellingen zodanig, dat deze op tijd is voor behandeling in raad en commissies;
 - blijf bij de doelstellingen zorg dragen voor deugdelijke achterliggende registraties die betrouwbaar en controleerbaar zijn in het kader van (tijds) verantwoording over de targets.

⁵ Het college en de rekenkamer hebben bij deze doelstelling een (bekend) verschil van mening. De doelstelling gaat over de afname van het aantal geweldsincidenten. Het college rapporteert met de afname van het aantal meldingen van geweld feitelijk over iets anders.

⁶ Idem

reactie van het college van B en W

Wij hebben met interesse kennis genomen van uw conceptbrief met uw conclusies en aanbevelingen over de eindverantwoording over de college targets. Hoewel wij onze integrale eindverantwoording op dinsdag 7 januari vaststellen en aan de raad sturen, zijn we zeker in de gelegenheid te reageren op uw bevindingen

Wij zetten het Rotterdamse systeem van resultaatgericht bestuur in om onze inspanningen en die van onze partners te richten in programma's en gebieden. Denk aan het Nationaal Programma Rotterdam Zuid, de programma's Binnenstad, Beter Presteren en Duurzaamheid, het uitvoeringsprogramma Sport en de samenwerking in de verkeersonderneming. We merken dat het - evenals in voorgaande collegeperiodes - bij college targets draait om een oordeel over de meetbaarheid en dan wordt de werkelijkheid weergegeven in een rode, blauwe, oranje of groene kleur. We zijn het met de rekenkamer eens dat doelen stellen en daarover verantwoorden essentieel is voor een open overheid die doeltreffend wil opereren. Dat doen we meer dan ooit tevoren in samenwerking met partners.

Gezien uw aanbeveling denken we dat met onze eindverantwoording, in de jaarverslaglegging over 2013 en het met eerste wijkprofiel er veel basismateriaal klaar zal liggen voor eventuele meetbare doelen voor het volgende college. Te zijner tijd moet het nieuwe college haar werkwijze bepalen.

Reeds aan het begin van deze collegeperiode hebben we dus onze doelen, targets, definities en invulling van de meet- en regeltechniek bepaald. Binnen elke jaarcyclus hebben we de Raad periodiek geïnformeerd over de voortgang. Jaarlijks hebben wij door onze eigen organisatie een audit laten uitvoeren op de betrouwbaarheid van de uitkomsten. Zo ook dit jaar. Het rapport van de Rekenkamer dient daarnaast voor de raad als een extra standaard van kwaliteit over de betrouwbaarheid, juistheid en volledigheid van de door ons gerapporteerde uitkomsten.

Uw rapport laat zien dat ons college lang niet alle doelstellingen en targets heeft gehaald. Dat is een feit en daar zijn ook wij helder over. Ons eigen onderzoek (audit) door de afdeling Concern Auditing naar de eindwaarden van onze collegedoelstellingen laten - op onderdelen wellicht een iets positiever - maar door de bank genomen een vergelijkbaar beeld zien. De verschillen zijn niet dusdanig, dat aparte inhoudelijke opmerkingen per bevinding van grote toegevoegde waarde zou zijn. Wij zijn bovendien van mening dat duiding van de verschillen tussen doelen en realisatie vooral van belang is in de context van ontwikkelingen in onze stad, de financiële crisis, organisatieverandering en krimp. Dat kan als uitkomsten op betrouwbaarheid onafhankelijk kunnen worden gevalideerd en discussies over de meet en regeltechniek niet de boventoon voeren. Het debat over doelen en target is hun context kunnen we ons inziens voeren met het vergelijkbare beeld wat nu op tafel ligt. En laat gezegd zijn, dit beeld neemt niet weg dat we trots zijn op het geleverde werk en de resultaten die we hebben gerealiseerd.

Er zijn dus geen of weinig inhoudelijke opmerkingen onzerzijds op uw bevindingen. Wel zijn er een aantal opmerkingen van vooral technische aard die we zouden willen plegen.

De opmerkingen van technische aard van het college en de reactie van de rekenkamer zijn integraal opgenomen in bijlage 2.

datum

18 december 2013

pagina

4 van 18

nawoord rekenkamer

De rekenkamer heeft waardering voor de werkwijze van het college om aan het begin van de periode meetbare collegedoelstellingen te formuleren. Nu aan het eind van deze periode veel doelstellingen niet zijn gehaald, werpt dat de vraag op waarom dat zo is. Ook het college zelf zegt in zijn reactie dat de duiding van de verschillen tussen doelen en realisatie van belang is in de context van de ontwikkelingen in onze stad, de financiële crisis, organisatieveranderingen en krimp van het ambtenarenapparaat. De rekenkamer heeft de toelichtingen op de behaalde resultaten die het college begin januari 2014 zal presenteren niet kunnen onderzoeken.

datum

18 december 2013

pagina

5 van 18

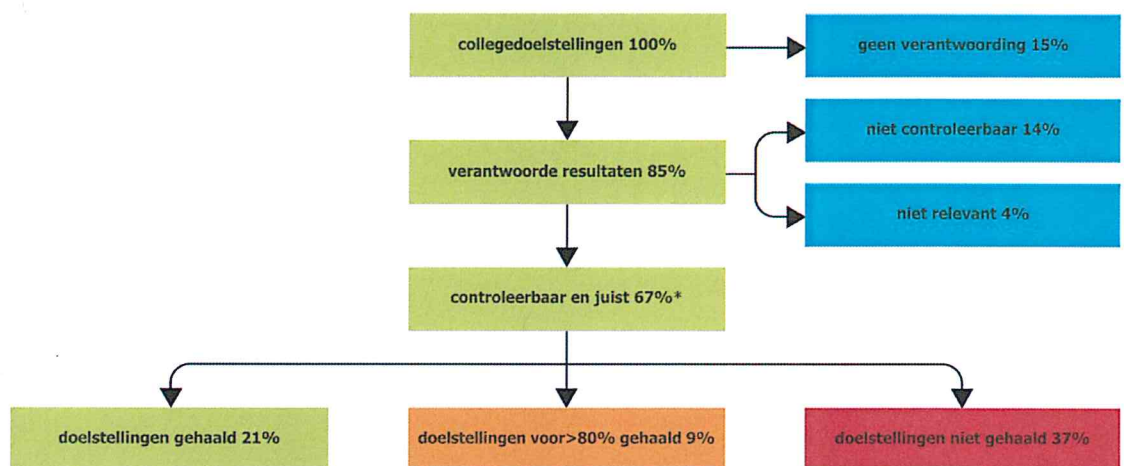
Van belang is wel dat het college in zijn nog te leveren toelichtingen zuivere argumenten hanteert. Daar waar de crisis als reden van verschil tussen doel en realisatie wordt aangevoerd, moet kunnen worden aangetoond dat dit verschil logischerwijs en substantieel verband houdt met de crisis. De rekenkamer heeft in dit opzicht bij veel doelstellingen twijfels of dit verband er is. Dit geldt bijvoorbeeld bij de niet gehaalde doelstellingen 'woontevredenheid', 'bereikbaarheid haven', 'sportparticipatie'. Andersom zijn twee doelstellingen waarvan je zou verwachten dat de crisis een negatieve invloed zou hebben, wel (deels) gehaald: 'duurzame investeringen' en '100 investeringsprojecten Rotterdam Investment Agency'.

Daar waar de organisatieverandering en krimp wordt aangevoerd als reden van het verschil tussen doel en realisatie moet duidelijk zijn dat dit, in tegenstelling tot de economische crisis, een keuze betreft van het college om bewust minder in te zetten op de realisatie van zijn eigen doelen.

onderzoeksbevindingen

In het resterende deel van deze brief worden de bevindingen weergegeven. Deels zijn de bevindingen al in de toelichting op de conclusies verwoord. De rekenkamer heeft de resultaten op basis van de eindverantwoording in onderstaande figuur schematisch weergegeven. De toelichting op deze figuur bestaat uit het benoemen van de collegedoelstellingen per categorie. In bijlage 1 is voor alle 23 doelstelling een toelichting gegeven op het oordeel van de rekenkamer.

Realisatie collegedoelstellingen 2010-2014

*bij doelstelling '100 investeringsprojecten RIA' (10) en bij doelstelling 'duurzame investeringen' (13) was de verantwoording niet juist, maar heeft de rekenkamer het juiste aantal weten vast te stellen.

geen verantwoording:

- 9 'een goede gezondheid';
- 15 'wijkveiligheid';
- 16 'het voorkomen afglijdend gedrag jongeren en terugdringen jeugdoverlast';
- 4 'behoud Rotterdamse afgestudeerden-WO'.

niet controleerbaar:

- 3B 'uitstroom bijstand – participatieladder';
- 6 'taal en participatie';
- 7 'kwetsbare personen';
- 17 'terugdringen geweld tegen publieke functionarissen'.

doelstellingen gehaald:

- 4 'behoud Rotterdamse afgestudeerden (HBO)';
- 8 'vrijwilligerswerk';
- 13 'duurzame investeringen';
- 20 'groen indicator';
- 18,21 'behoud hogere inkomens (stad en Zuid)';
- 22 'meer bewoners en bezoekers in de binnenstad';

>80% gehaald:

- 10 '100 investeringsprojecten RIA';
- 11 'bereikbaarheid stad'.

datum

18 december 2013

pagina

6 van 18

niet gehaald:

- 1 'betere onderwijsresultaten';
- 2 'terugdringen schooluitval';
- 3 'uitstroom bijstand naar werk';
- 5 'sportparticipatie';
- 12 'bereikbaarheid haven';
- 14 'geluidhinder';
- 18,21 'behoud gezinnen en hoger opgeleiden (stad en Zuid)';
- 19 'woontevredenheid' en 'meer werknemers in de binnenstad'.

Tot slot

Het doel van deze brief is uw raad te faciliteren in het debat met het college over de daadwerkelijk behaalde resultaten van de afgelopen collegeperiode 2010-2014. De rekenkamer spreekt daarbij de hoop uit dat dit onderzoek kan bijdragen aan een vruchtbaar debat en een rol kan spelen bij het verder verbeteren van de verantwoordingsmethodiek.

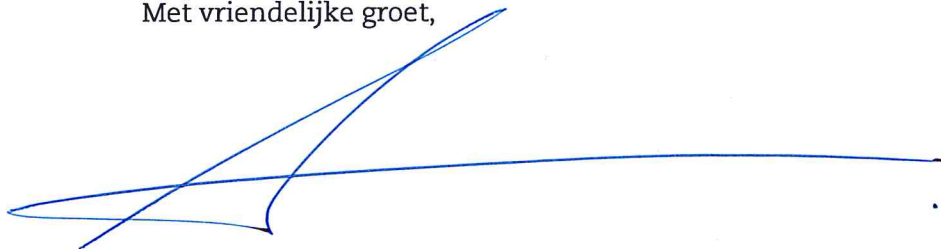
datum

18 december 2013

pagina

7 van 18

Met vriendelijke groet,

Drs. P. Hofstra RO CIA
Directeur

bijlage 1 realisatie doelen en toelichting

realisatie collegedoelstellingen 2010-2014 (nummer 1 t/m 8)

nummer	doel	target	mijlpaal 2013/einddoel	verantwoording 2013/einddoel
1	beter onderwijs- resultaten	Aan het eind van de collegeperiode liggen de scores voor taal en rekenen in Rotterdam significant dichterbij het landelijk gemiddelde dan in 2010	533,3	schooljaar 2012-2013 531,8
2	terugdringen schooluitval	Het aantal nieuwe voortijdig schoolverlaters (ongekwalificeerde uitstroom uit het onderwijs) neemt jaarlijks af met 10% in deze collegeperiode	4,4%	5,3% (2.273)
3a	uitstroom bijstand	In deze collegeperiode activeren we 20.000 bijstandsgerechtigde Rotterdammers - 10.000 bijstandsgerechtigde stromen uit naar betaald werk	3.200 / 9.300 cumulatief	1.136, cumulatief 6.111 (per 25 oktober 2013)
3b	uitstroom bijstand	In deze collegeperiode activeren we 20.000 bijstandsgerechtigde Rotterdammers - 10.000 bijstandsgerechtigde Rotterdammers die nog niet kunnen uitstromen naar werk, ontwikkelen zich een stap omhoog op de Participatieladder	3.200 / 9.400 cumulatief	7.218 (per 25 oktober 2013)
4	behoud Rotterdamse afgestudeerden	Het aantal HBO'ers en WO'ers afgestudeerd aan Rotterdamse instellingen voor hoger onderwijs dat anderhalf jaar na afstuderen in de regio en daarbinnen de stad werkt neemt over de collegeperiode gemiddeld met anderhalf procent punt toe ten opzichte van het gemiddelde over de afgelopen vijf jaar	1,5%	HBO Rotterdam: 31,7 (1,7%) HBO Rijnmond: 56,3 (1,9%) WO meting in 2014 beschikbaar WO Rotterdam (-1,4% t/m 2012) WO Rijnmond (-2,0% t/m 2012)
5	sportparticipatie	Het verhogen van de sportparticipatie onder Rotterdammers vanaf 6 jaar tot 64% aan het einde van deze collegeperiode	64%	59%
6	taal en participatie	In deze collegeperiode zet 60% van de deelnemers aan een taal- en participatietraject één of meer stappen op de participatieladder (behaalt het participatieresultaat)	60%	67% (8 maanden)
7	kwetsbare personen	Aan het eind van deze collegeperiode is er bij 9.200 zeer kwetsbare Rotterdammers sprake van een stabiele situatie voor leefgebieden zoals wonen, zorg, justitie, dagbesteding (werk, stage, scholing) inkomen en sociaal netwerk	9.200	4.056 (11 maanden)
8	vrijwilligerswerk	Het succes van 140.000 Rotterdamse vrijwilligers wordt in deze collegeperiode in ieder geval vastgehouden, tegen de landelijke trend in.	>140.000	175.000

mijlpaal einddoel prognose	verantwoording einddoel prognose	oordeel rekenkamer	toelichting rekenkamer
einddoel 2014: 534	schooljaar 2013-2014 533,2		De verantwoorde gemiddelde CITO score van 531,8 over 2013 (schooljaar 2012-2013) ligt onder de mijlpaal van 533,3. Wel ligt deze score dichterbij het landelijk gemiddelde. Waar de achterstand in 2010 4,2 punt was is dat nu 3,2 punt. De prognose voor het resultaat over 2014 (schooljaar 2013-2014) van 533,2 ligt eveneens onder de eindtarget van 534. Daarnaast is deze prognose naar het oordeel van de rekenkamer niet plausibel. De prognose is gebaseerd op afspraken met schoolbesturen. In 2013 liet een soortgelijke afspraak een inschatting zien van 533,5. De daadwerkelijke realisatie bleek toen 531,8. Al zou de prognose voor heel 2014 kloppen, dan is de doelstelling voor 71% gerealiseerd en daarmee wordt de target niet gehaald.
einddoel 2014: 3,8%	schooljaar 2012-2013 4,4% (1.901)		De doelstelling is voor 76% gerealiseerd en daarmee niet gehaald. Uit de verantwoording 2013 (schooljaar 2011-2012) blijkt dat 5,3% van de MBO- en VO- scholieren zijn uitgevallen. Volgens de target mocht dit maximaal 4,4% zijn. De prognose voor 2014 (schooljaar 2012-2013) is iets gunstiger maar ligt met een uitvalpercentage van 4,4% wel boven het einddoel van 3,8%.
einddoel april 2014: 10.000	6.617 (tot eind maart 2014)		Met 6.111 uitgestroomde bijstandsgerechtigde is de mijlpaal voor 2013 voor 66% gehaald. De prognose laat zien dat de doelstelling aan het eind van de collegeperiode eveneens voor 66% wordt gehaald.
einddoel april 2014: 10.000	8.328		Het resultaat van deze collegetarget is oncontroleerbaar. Dit omdat enerzijds in 2012 is besloten om geen jaarlijkse hermeting meer uit te voeren waardoor niet meer kan worden vastgesteld op welke trede van de participatieladder klanten zich bevinden. Daarnaast blijken achterliggende brondocumenten onvoldoende betrouwbaar te zijn. De juistheid van de informatie kan hierdoor niet worden vastgesteld.
			Met betrekking tot het HBO is deze doelstelling gehaald. De laatste cijfers met betrekking tot WO studenten laten een afname zien. Recente gegevens zijn niet beschikbaar en daarom kan de rekenkamer dit deel van de doelstelling niet toetsen.
			In 2009 lag de sportparticipatie van de Rotterdammers op 58%. Het doel bij deze target was om een stijging van 6%punt te realiseren. Er is maar 1%punt stijging gerealiseerd en daarmee is de doelstelling niet behaald.
			Het resultaat van deze collegetarget is oncontroleerbaar omdat de achterliggende brondocumenten onvoldoende betrouwbaar zijn.
			Het resultaat van deze target is oncontroleerbaar, omdat de cijfers van vóór 2012 niet aan de hand van de thans volgens het definitieboekje geldende criteria kunnen worden getoetst. Vanaf 2013 zijn deze gegevens wel juist en controleerbaar. De aard van de doelstelling maakt dat over de gehele periode juiste en betrouwbare cijfers noodzakelijk zijn. Omdat dit niet het geval is, is de doelstelling oncontroleerbaar.
			Met 175.000 vrijwilligers is de doelstelling van tenminste 140.000 vrijwilligers gerealiseerd.

realisatie college doelstellingen 2010-2014 (nummer 9 t/m 17)

nummer	doel	target	mijlpaal 2013/einddoel	verantwoording 2013/einddoel
9	een goede gezondheid	Aan het eind van deze collegeperiode is de gemiddelde ervaren gezondheid in tenminste twee achterstandswijken met 10% verbeterd t.o.v. 2010	In tenminste twee achterstandswijken +10% verbeterd ten opzichte van 2010	Meting in 2014
10	100 investeringsprojecten RIA	Met behulp van de Rotterdam Investment Agency realiseren van 100 investeringsprojecten (succesvolle proposities) in deze collegeperiode	100	101 (stand per 6 december)
11	bereikbaarheid – stad	De gemiddelde snelheid op zes hoofdinvalswegen naar het centrum blijft in beide richtingen op 25 km/u: Maasboulevard, A. van Rijckevorselweg, Groene Kruisweg-Dorpsweg, Stadionweg-Laan op Zuid, Tjalklaan-Vierhavensstraat-Westzeedijk, Vaanweg-Pleinweg, Stadhoudersweg-Statenweg	De gemiddelde snelheid op deze twaalf routes is minimaal 25 km/h	De gemiddelde snelheid op 10 van de 12 routes is minimaal 25 km/h, op 2 is er in het laatste kwartaal geen meting beschikbaar
12	bereikbaarheid – haven	Aan het einde van deze collegeperiode voldoet de A15 tussen Maasvlakte en Vaanplein in de spits aan de door het Rijk gestelde normreistijd van 38 minuten, met een betrouwbaarheid van 91%.	De reistijd is maximaal 38 minuten met een betrouwbaarheid van 91% in 2013	<i>Betrouwbaarheid (9 mnd 2013)</i> in (ochtend): 99,2% in (avond): 98,7% uit (ochtend): 99,4% uit (avond): 88,3% <i>Reistijd (9 mnd 2013)</i> in (ochtend): 27,5 min in (avond): 28,1 min uit (ochtend): 27,4 min uit (avond): 36,1 min
13	duurzame investeringen	Aan het einde van de collegeperiode is in Rotterdam en de haven voor minimaal € 350 miljoen aan duurzaamheid geïnvesteerd	€ 350 mln.	€ 358,5 mln. (per 1 juli 2013)
14	geluidshinder	15.000 Rotterdammers hebben aan het einde van de collegeperiode in hun woning een geluidsbelasting als gevolg van verkeerslawaaï die minimaal 3 dB lager ligt dan in 2010	15.000 cumulatief	11.033 (per 1 november 2013)
15	wijkveiligheid	Aan het einde van deze collegeperiode scoren de vier Focuswijken veilig (Oude Westen, Nieuwe Westen, Hillesluis en Tarwewijk) minimaal een 'zes' op de veiligheidsindex	Alle vier de wijken op minimaal een 6	Meting in 2014 beschikbaar
16	voorkomen afglijdend gedrag jongeren en terugdringen jeugdoverlast	Het percentage Rotterdammers dat aangeeft vaak last te hebben van groepen jongeren daalt in deze collegeperiode met 25% ten opzichte van de veiligheidsindex 2010	15%	Meting in 2014 beschikbaar
17	terugdringen geweld tegen publieke functionarissen	Aan het einde van deze collegeperiode is het aantal geweldsincidenten tegen publieke functionarissen met minimaal 20% gedaald	Afname met minimaal 20%	45% afname (244, per 1 december 2013)

mijlpaal einddoel prognose	verantwoording einddoel prognose	oordeel rekenkamer	toelichting rekenkamer
			Deze target is niet te toetsen omdat er geen verantwoording beschikbaar is.
	102		De rekenkamer is van mening dat het resultaat van 101 investeringsprojecten in deze collegeperiode moet worden gecorrigeerd met de projecten die in deze periode ook weer zijn uitgeschreven. Dit is een bekend verschil van interpretatie van het definitieboekje tussen college en rekenkamer. Er zijn 9 projecten niet meer ingeschreven bij de KvK. Dit op basis van het aantal uitschrijvingen in het eerste kwartaal 2013. Het resultaat is volgens de rekenkamer daarmee 92, en rekeninghoudend met de prognose 93 investeringsprojecten.
			Door het ontbreken van meetgegevens in de jaren 2011 en 2013 is op twee wegvakken niet vast te stellen of de doelstelling is gerealiseerd. Op de overige wegvakken is de doelstelling wel behaald. Dit maakt dat de doelstelling in ieder geval voor 83,3% gerealiseerd is.
	<i>Betrouwbaarheid</i> in (ochtend): 98,6% in (avond): 98,5% uit (ochtend): 99,2% uit (avond): 85% <i>Reistijd</i> in (ochtend): 28,3 min in (avond): 28,4 min uit (ochtend): 27,8 min uit (avond): 36,9 min		Het doel is om in de spits met 91% betrouwbaarheid het traject af te leggen binnen de normreistijd. In 2009, het jaar van de nulmeting, voldeden 3 van de spitsen reeds aan de doelstelling. Dit is nog steeds het geval. De avondspits haven uit voldoet niet aan de betrouwbaarheidtarget van 91%. Daarmee is de doelstelling voor 75% gehaald. Het college verantwoordt naast het betrouwbaarheidscijfer ook de resultaten met betrekking tot de gemiddelde reistijd. De doelstelling en het definitieboekje spreken niet over de gemiddelde reistijd als op zichzelf staand doel. Bij het beoordelen van de doelstelling zijn deze gegevens dan ook niet relevant.
	€ 435 mln.		Het verantwoorde investeringsbedrag van € 358,5 mln. is niet juist. Er is onterecht een investering van € 0,7 mln. meegeteld. Het correcte investeringsbedrag is daarmee € 357,8. mln. De doelstelling is met deze aanpassing nog steeds gehaald.
	16.500-18.500 (eind 2014)		Deze target is niet behaald. Weliswaar laat de prognose zien dat de doelstelling binnen bereik ligt, het realisatiemoment van deze prognose ligt echter voorbij de grens van deze collegeperiode.
			Er is geen verantwoording beschikbaar en daarmee is deze doelstelling niet vast te stellen.
			De doelstelling kan niet worden getoetst omdat er geen recente gegevens beschikbaar zijn.
			Omdat de nulmeting en de meting uit 2011 onbetrouwbaar waren, en dit niet met terugwerkende kracht te herstellen was, is de doelstelling nog steeds oncontroleerbaar. Daarnaast wordt verantwoord over de afname van het aantal meldingen van geweld tegen publieke functionarissen in plaats van de afname van het daadwerkelijke geweld publieke functionarissen. Dit is reeds een bekend verschil van interpretatie tussen de rekenkamer en het college. De wel betrouwbare cijfers over 2012 en 2013 met betrekking tot het aantal meldingen laten een toename zien.

realisatie college doelstellingen 2010-2014 (nummer 18 t/m 22)

nummer	doel	target	mijlpaal 2013/einddoel	verantwoording 2013/einddoel
18	uitstroom gezinnen, hoger opgeleiden en hogere inkomens	Gedurende deze collegeperiode slagen wij erin meer gezinnen, hoger opgeleiden en hogere inkomens voor de stad te behouden. In 2013 is het aandeel van de gezinnen, de hoger opgeleiden en de hogere inkomens in de verhuisstroom uit de stad met 10% ten opzichte van 2009 gedaald	Gezinnen: 20% Hoger opgeleiden: 44% Hogere inkomens: 52%	Gezinnen: 24% Hoger opgeleiden: 57% Hogere inkomens: 49%
19	woontevredenheid	Aan het einde van deze collegeperiode is het aandeel van de Rotterdammers dat tevreden is met de eigen woonsituatie en geen overlast ervaart (hoge waardering van woning en woonomgeving, buurt en samenleven) met 15% ten opzicht van 2008 gestegen.	76%	70%
20	groen-indicator	Het gemiddelde areaal groen en water neemt gemiddeld in de 10 wijken met het minste groen (en water) toe.	10 stenige plekken vergroend cumulatief Gemiddelde toename van het areaal groen en water in de tien wijken met het minste groen (en water).	7.223m2 toename
21	programma Zuid (uitstroom gezinnen, hoger opgeleiden en hogere inkomens)	Gedurende deze collegeperiode slagen wij erin meer gezinnen, hoger opgeleiden en hogere inkomens voor de stad te behouden. Zeker voor Rotterdam Zuid hebben wij daarin een grote ambitie, omdat we willen dat Zuid op dit punt extra vooruit gaat. Wij meten dit af aan het aandeel van deze groepen in de verhuisstroom uit Zuid: in 2013 is dit aandeel met 15% ten opzichte van 2009 gedaald. Deze target is een verbijzondering van onze target op het gebied van wonen.	Gemiddelde toename van het areaal groen en water in de tien wijken met het minste groen (en water).	Gezinnen: 26% Hoger opgeleiden: 44% Hogere inkomens: 37%
22	meer bewoners, werknemers en bezoekers binnen- stad	Aan het einde van deze collegeperiode trekt de binnenstad: 5% meer bewoners; 5% meer werknemers; 10% meer bezoekers.	Gezinnen: 20% Hoger opgeleiden: 31% Hogere inkomens: 40% Bewoners: +5% 32.752 Werknemers: +5% 84.193 Bezoekers: +10% 584.870	Bewoners: 32.819 (+5,2%) per 1 november 2013 Meer werknemers: 82.437 (+2,1%) 1 november 2013 Bezoekers: 2013: 608.000 per week (14,4%)

mijlpaal einddoel prognose	verantwoording einddoel prognose	oordeel rekenkamer	toelichting rekenkamer
			De doelstelling is voor de categorieën gezinnen en hoger opgeleiden niet gerealiseerd. Voor de categorie hogere inkomens is de doelstelling wel gehaald.
			Het beoogde doel is een 15%punt toename in woontevredenheid te realiseren. Er is een 6%punt toename behaald. Hiermee is de target voor 40% gerealiseerd en dus niet bereikt.
	3 projecten per 31 december 2013, cumulatief 10 projecten 6.969m2 toename (cumulatief 14.192m2)		Dit doel laat zowel in de formulering van de doelstelling als in de gehanteerde mijlpalen en criteria uit het definitieboekje ruimte voor interpretatie. Het kan opgevat worden als areaal groen en water, maar ook als de vergroening van 10 stenige plekken, alsook het areaal groen in de wijk. Het college kiest voor het laatste en dan enkel op basis van de projecten die in de collegeperiode zijn uitgevoerd. Dit geeft slechts een beperkt beeld van de toename van het areaal, namelijk de nieuwe projecten. Eventuele vermindering van groen komt uit deze resultaten niet naar voren. Uit andere resultaten die de rekenkamer heeft ingezien, waarbij gekeken is naar de toename van het areaal in de betreffende 10 wijken, blijkt dat het areaal groen is toegenomen. Hierbij wordt ook de eventuele afname van groen meegenomen. Omdat deze cijfers het totaaleffect laten zien, bevreedt het de rekenkamer dat het college deze resultaten niet gebruikt. De prognose is wat de rekenkamer betreft niet voldoende onderbouwd om als plausibel aan te merken. De rekenkamer acht het daarentegen niet plausibel dat in de resterende maanden het areaal nog (in grote getale) afneemt. Daarmee beschouwt de rekenkamer deze doelstelling als behaald.
			Voor de categorie hogere inkomens is de doelstelling gehaald. Voor de andere twee categorieën; gezinnen en hoger opgeleiden is het aandeel van deze groepen in de verhuisstroom te groot. Deze percentages scoren boven de mijlpaal. Daarmee is voor deze twee groepen de doelstelling niet gerealiseerd.
	Alleen werknemers per 1 januari 2014 84.100 werknemers (4,2%)		Deze doelstelling is voor de categorieën bewoners en bezoekers gerealiseerd. Het verantwoorde resultaat met betrekking tot de categorie werknemers (een stijging van 2,1%) ligt onder de mijlpaal van een 5% toename. De prognose die voor de categorie werknemers wordt voorzien, is naar het oordeel van de rekenkamer niet plausibel. De prognose is eenzijdig omdat er geen rekening wordt gehouden met eventueel vertrekkende werknemers. Daarnaast is de prognose voor een groot deel gebaseerd op 'De Rotterdam'. Het is niet aan- nemelijk dat voor het einde van de collegeperiode deze werknemers hun intrek hebben genomen in 'De Rotterdam'.

Legenda realisatie collegedoelstellingen bijlage 1

categorie

collegedoelstelling gehaald

collegedoelstelling voor 80 tot 100%

gehaald

collegedoelstelling niet gehaald

realisatie niet vast te stellen, omdat:

realisatiecijfer niet relevant

realisatiecijfer oncontroleerbaar

geen verantwoording

datum

18 december 2013

pagina

14 van 18

bijlage 2

opmerkingen van technische aard van het college

Ad target 1 Aan het einde van deze collegeperiode liggen de scores voor taal en rekenen in Rotterdam significant dichterbij het landelijk gemiddelde dan in 2010

De definitieve cito-cijfers worden in maart verwacht, zodat het resultaat nog niet bepaald kan worden. Verder gaat het oordeel van de rekenkamer voorbij aan het feit dat de scores voor Taal en Rekenen in Rotterdam in 2013 wel degelijk dichterbij het landelijk gemiddelde liggen. De achterstand is in cito-eindtermen ten opzichte van 2010 met 25% ingelopen. Het programma Beter Presteren kent meer indicatoren dan de cito-eindtoets. Met name de tussentijdse toetsten laten zien dat de Rotterdamse leerlingen op het gebied van Taal en Rekenen meer dan gemiddeld vooruitgang boeken (Staat van het Rotterdams Onderwijs 2013)

datum

18 december 2013

pagina

15 van 18

Ad target 2, het aantal nieuwe voortijdig schoolverlaters (ongekwalificeerde uitstroom uit het onderwijs) neemt jaarlijks af met 10% in deze collegeperiode

Op dit moment zijn slechts de definitieve cijfers beschikbaar tot en met schooljaar 2011-2012. Hieruit blijkt de target van een jaarlijkse afname met 10 pct in het schooljaar 2010-2011 niet te zijn gehaald, maar in het schooljaar 2011-2012 ruimschoots. De voorlopige cijfers tav schooljaar 2012-2013 komen naar verwachting in februari 2014 beschikbaar. De definitieve cijfers zijn in oktober 2014 bekend. Hieruit volgt dat het eindresultaat nog niet bepaald kan worden.

Ad target 3b In deze collegeperiode activeren we 20.000 bijstandsgerechtigde Rotterdammers. 10.000 bijstandsgerechtigde Rotterdammers die nog niet kunnen uitstromen naar werk, ontwikkelen zich een stap omhoog op de Participatieladder.

Het domein van arbeidsparticipatie kende een turbulente (college)periode. De groei in de uitgaven voor de bijstand, inmiddels ca € 600 mln, was voor ons college aanleiding om de aanpak voor Werk en Inkomen fors bij te stellen door de focus en prioriteit te leggen op de uitstroom naar werk (collegetarget 3a). Dit was ook een van de uitgangspunten bij de bouw van het nieuwe cluster Werk en Inkomen. De conclusie dat de juistheid van de verantwoorde resultaten in de eindverantwoording collegeperiode 2010-2014 voor target 3b niet is vast te stellen is het gevolg van het besluit om geen jaarlijkse hermeting op het gehele bestand te doen (cfm definitieboekje). Dat besluit is door het college gemeld aan de raad. De belasting voor de uitvoeringsorganisatie was - mede gezien de afname van de formatie en de genoemde prioriteitstelling voor de uitstroom naar werk - te groot. De risico's voor de verantwoording zijn daarbij ingecalculeerd.

Ad target 6. In deze collegeperiode zet 60% van de deelnemers aan een taal- en participatietraject één of meerdere stappen op de participatieladder (behaalt het participatieresultaat). Op grond van het feit dat een aantal tekortkomingen in de administratie van het behalen van een participatieresultaat niet meer met terugwerkende kracht hersteld kan worden, heeft de Rekenkamer deze collegedoelstelling als oncontroleerbaar bestempeld. En hoewel er afgelopen tijd veel energie is gestoken in het verbeteren van de administratie, kunnen we door factoren waar wij beperkt invloed op hebben gehad, de administratie met terugwerkende kracht niet volledig herstellen. Zo heeft het faillissement van een van de taalaanbieders op het gebied van de administratie schade veroorzaakt. Daarnaast heeft de late oplevering en implementatie van de participatieladder (pas in de loop van 2010) die als instrument de basis is voor de meting van de target, in de beginperiode nog voor veel onduidelijkheden gezorgd. Dit heeft zijn weerslag op de

registratie. Dat deze niet geheel hersteld kan worden wil nog niet zeggen dat de deelnemers niet hebben geparticipeerd.

Een prognose voor 2014 voor deze target is niet relevant. Door de nieuwe Wet Inburgering is de uitvoering van de wet gecentraliseerd naar de rijksoverheid. Gemeenten hebben alleen de recht en plicht om het overgangsrecht uit te voeren. Een nieuwe college zal in het kader van de nieuwe situatie, geen wettelijke taken inburgering voor gemeenten en wijzigingen van de Wet Educatie en Beroepsonderwijs, nieuwe doelstellingen formuleren.

Ad target 7. Aan het eind van deze collegeperiode is er bij 9.200 zeer kwetsbare Rotterdammers sprake van een stabiele situatie voor leefgebieden zoals wonen, zorg, justitie, dagbesteding (werk, stage, scholing), inkomen en sociaal netwerk.

De Rotterdamse Rekenkamer heeft het programma op blauw gezet. De rapportage is naar hun oordeel niet controleerbaar. Dit heeft de volgende reden:

Tot en met 2010 was iemand in een stabiele situatie als een cliënt gedurende een termijn van 3 maanden stabiel scoorde op huisvesting, zorg en inkomen.

In deze collegeperiode hebben we de termijn verlengd van 3 naar 6 maanden en kijken we naar 5 leefgebieden in plaats van 3. Aangezien de target cumulatief is geformuleerd en deze twee resultaten niet bij elkaar kunnen worden opgeteld staat de eindstand op "niet controleerbaar".

Met de invoering van de Zelfredzaamheidmatrix hebben we nu een instrument dat eenduidig de ontwikkeling van mensen bijhoudt; en met het project stroombeeld wordt op basis van de registraties in het cliëntvolgsysteem (e-Vita) in kaart gebracht hoe de cliënten zich door de verschillende ketens van Maatschappelijke Opvang heen bewegen en van welke (sociale en fysieke) voorzieningen ze daarbij gebruik maken. Concernauditing heeft bij de laatste audit vastgesteld dat de administratie voor 2013 volledig aan alle standaarden voldoet.

Ad target 10. het met behulp van de Rotterdam Investment Agency realiseren van 100 investeringsprojecten (succesvolle proposities) in deze collegeperiode

Wederom corrigeert de rekenkamer het resultaat van 102 projecten met 9 projecten die niet meer zijn ingeschreven bij de kamer van koophandel. Wederom zien wij geen reden om het verantwoorde aantal van 102 aan te passen. We tellen alle investeringsprojecten waarbij de RIA een significante bijdrage heeft geleverd en dat wordt bevestigd in een confirmation letter en inschrijving KvK. Daarbij realiseren wij ons dat bedrijven niet voor de eeuwigheid blijven en dat ook in die collegeperiode van vier jaar bepaalde bedrijven kunnen vertrekken, fuseren of failliet kunnen gaan.

Ad target 12. Aan het einde van deze collegeperiode voldoet de A15 tussen Maasvlakte en Vaanplein in de spits aan de door het Rijk gestelde normreistijd van 38 minuten, met een betrouwbaarheid van 91%.

We merken op dat in tegenstelling tot voorgaande jaren in 2013 de reistijdnorm voor alle spitsen gehaald wordt, met een positieve tendens in de betrouwbaarheid.

Ad target 17. Aan het einde van deze collegeperiode is het aantal geweldsincidenten tegen publieke functionarissen met minimaal 20% gedaald

Voor deze target is het oordeel van de rekenkamer zoals eerder dat het verantwoorde resultaat niet relevant is, omdat het bestaat uit meldingen in plaats van gevallen van geweld. Een van de uitgangspunten van het gemeentelijk beleid zoals vastgelegd in het geweldsprotocol is dat medewerkers melding maken van geweldsincidenten bij de uitoefening van hun werkzaamheden. De clusters voeren ook een actief beleid op dit punt. Om te bepalen hoeveel incidenten in een bepaalde periode er zijn, zijn we

datum

18 december 2013

pagina

16 van 18

afhankelijk van het aantal gedane meldingen. In die zin begrijpen we de bevinding van de rekenkamer niet.

Verder is het resultaat oncontroleerbaar vanwege de registratie van de gedane meldingen bij nulmeting en in 2011. Per brief aan de raad van 5 maart 2013 is gemeld dat de cijfers over 2010 en 2011 met terugwerkende kracht niet meer volledig betrouwbaar te maken zijn. Desondanks is met redelijke zekerheid te stellen dat er goed voortgang is geboekt. Het terugdringen van geweld vindt plaats met een gerichte aanpak. Training en opleiding in communicatievaardigheden en de-escalerend optreden, vormen een prominent onderdeel van de basisopleiding en integrale beroepsvaardigheden van medewerkers. Tegen daders wordt altijd aangifte gedaan en op alle manieren worden de schade verhaald. Ten behoeve van de registratie van het aantal incidenten is het Gemeentelijk Incidentenregistratiesysteem ontwikkeld. In dit systeem worden het aantal meldingen van incidenten en de stand van zaken van de afhandeling geregistreerd.

datum

18 december 2013

pagina

17 van 18

reactie rekenkamer op opmerkingen van technische aard:

De rekenkamer ziet de opmerkingen van technische aard vooral als toelichtend. De reactie van de rekenkamer beperkt zich tot die doelen waar discussie wordt opgeworpen over de kwalificaties ten aanzien van de doelstellingen die de rekenkamer in zijn brief heeft opgenomen.

Ad 1. De rekenkamer beaamt dat de scores in 2013 dichterbij het landelijk gemiddelde liggen. Maar niet zo dicht als het college zelf had gewild. Deze ambitie is namelijk voor slechts 29% gehaald.

Ad 2. De jaarlijkse afname van 10% is door het college als volgt vertaald: beginsituatie was 6,3% voortijdig schoolverlaters, mijlpaal 2011 was 5,7%, mijlpaal 2012 was 5,0% en mijlpaal 2013 was 4,4%. In 2012 was het resultaat met 6,4%, slechter dan de mijlpaal (5,0%) en zelfs slechter dan de beginsituatie. Het resultaat van mijlpaal 2013 is 5,3% voortijdig schoolverlaters. Dit is weliswaar een grote vooruitgang ten opzichte van het resultaat 2012, maar het is nog steeds maar 53% van de door het college gestelde mijlpaal (van 4,4%).

Ad 10. Bij deze doelstelling verschillen het college en de rekenkamer, principieel van mening over wat tot '100 investeringsprojecten RIA' moet worden gerekend. De rekenkamer rekent met investeringen die er netto in deze periode bij zijn gekomen. Deze discussie bestond overigens ook al bij de vorige onderzoeken naar de collegedoelen in deze periode.

Ad 17. Ten aanzien van doelstelling 17 geeft het college aan niet te begrijpen waarom het verantwoorde aantal meldingen van geweldsincidenten niet relevant is voor de doelstelling. De rekenkamer wijst erop dat de doelstelling is geformuleerd in termen van incidenten, maar dat wordt verantwoord over meldingen. Aangezien niet elk incident hoeft te worden gemeld, kunnen beide zaken niet gelijk worden gesteld. Op deze technische gronden heeft de rekenkamer de verantwoording blauw gekleurd. Mocht overigens het aantal niet-gemelde geweldsincidenten door de tijd heen gelijk blijven, dan zouden de realisatiecijfers wel inzicht kunnen geven in de ontwikkeling van het geweld tegen publieke ambtsdragers en daarmee aanleiding kunnen zijn voor beleidsinterventies. Voor een dergelijke aanname moeten dan wel goede gronden bestaan. Bovendien dient het registratiesysteem van de meldingen zelf ook betrouwbaar te zijn (waarvan het college zelf overigens aangeeft dat dit niet het geval is).

datum

18 december 2013

pagina

18 van 18

cc

college van B en W

bijlagen

2